

Unilinnun matkassa

Katri Tapola & Virpi Talvitie: Unilintu ja Uljas Sankari
Teos 2010
40 sivua

Kotimaista kuvakirjatuotantoa on ilo seurata. Katri Tapolan kirjoittama ja Virpi Talvitien kuvittama Unilintu ja Uljas Sankari laadukas uusi tulokas suomalaisen kuvakirjagenren joukossa.

Tarina kertoo Uljaasta Sankarista, joka täyttää kahdeksan vuotta. Syntymäpäiväänsä edeltävänä yönä hän lentää tutun ja turvallisen unilinnun kanssa yön maahan. Siellä hän tapaa ystävänsä Aatoksen, joka kertoo että valtakunnansalin avain on kadonnut, ja paha uni uhkaa vallata koko yön maan. Uljas Sankari ja Aatos Soturi ottavat pelastustehtävän vastaan. Unen maassa tapahtuvan seikkailun kautta teoksen teemaksi nousee kuvakirjalle, sadulle sekä fantasiakirjallisuudelle perinteinen päähenkilön sisäinen matka.

Kuvakirjan kerronta syntyy kuvan ja sanan muodostamasta yhteistyöstä. Kuvan ja tekstin suhde on kuvakirjoissa yleensä erittäin kiinteä ja vuorovaikutuksellinen, näin myös Unilinnussa ja Uljaassa sankarissa. Vuorovaikutuksellista kerrontaa voimistaa osaltaan joissakin kuvissa oleva voimakas liike, jota myös värien käyttö sekä kuvan eri elementtien sommittelu vahvistaa. Osaa kuvista voi lukea eri suunnista, esimerkiksi alhaalta ylöspäin tai ylhäältä alaspäin, mikä tuo ja luo kiinnostavia ulottuuksia tarinaan.

Kirjan kuvitusta ei ole rajattu puitteisiin tai rajoihin, vaan se täyttää koko sivun. Tällainen ”kuvakerronnan” tekniikka tuo tarinan lähemmäksi lukijaa kuvituksen täyttäessä kirjan sivut ja aukeamat rehevästi ja täydellä teholla. Rungas voimakkaiden värien käyttö luo Unilinnun ja Uljaan Sankarin kohdalla voimakkaan mielikuvan yöstä ja sen maasta. Kuvitukseen liittyvä puitteiden ja rajojen poissaolo osaltaan ikään kuin kutsuu lukijan astumaan kuvaan sisälle. Lisäksi joidenkin kuvien perspektiivi on hyvin unenomainen. Tämä istuu erinomaisesti teoksen uni-teemaan.

Tarinan symboliikka nousee herkästi mutta varmasti esille. Todellisessa elämässä pihan isot pojat kiusaavat Uljasta. Yön maa on paikka, jossa poika voi kohdata pelkonsa yhdessä ystävänsä kanssa, ystävänsä joka häneltä uupuu tosielämässä. Mutta ehkäpä yön maassa tapahtuvat asiat tulevat joskus toteen, kuten Uljas syntymäpäiväänsä aamuna huomaa, pelastettuaan yön maan pahalta unelta: naapuriin on muuttanut saman ikäinen poika. Uusi ystävä kenties.

Uljas piirtää syntymäpäiväänsä kunniaksi numeron lumihankeen. ”Kun kahdeksikkoa katsoo toisinpäin, se on ääretön”, Uljas ajattelee. Lapsi on kasvanut unensa ja siinä koetun ystävyysmyötä ymmärtämään ja kokemaan oman voimansa.

Teksti Maria Loikkanen

Kuvatekstit:

s. 18-19: Uljas Sankari ja Aatos Soturi saavat neuvoja vettä suihkuttavalta leijonalta. Kuvituksen perspektiivillä voidaan kuvata esimerkiksi henkilöhahmojen tunnetiloja: Uljas ja Aatos kuvataan pieninä ja ehkä hiukan pelokkaina, vaikkakin sisukkaina takaa-ajajina.

s. 28-29: Uljas Sankari ja Aatos Soturi ovat saaneet pahan unen linnun kiinni. Kuvitus esittää pojat suurina ja vahvoina. Aikaisemmissa kuvissa valtavan kokoisena esitetty pahan unen lintu on kutistunut hyvin pienikokoiseksi.